

MICHELIN

BUDAPESZT

ERGO
HESTIA®

Tytuł: Budapeszt. Michelin

Teksty: Budapest. Week-end, Węgry. Zielony Przewodnik

Tłumaczenie: Ewa Konopka

Aktualizacja: Aurelia Hołubowska

Redaktor prowadzący: Miron Kokosiński

Redakcja: Aurelia Hołubowska

Korekta: Katarzyna Dziagacz

Projekt graficzny: Dawid Kwoka

Skład i redakcja techniczna: Sabina Binek

Projekt okładki: Jan Paluch

Zdjęcie na okładce: Noppasin Wongchum / Shutterstock.com

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo Helion

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 230 98 63

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

Księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?bebum1>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzje.

Wydanie I

ISBN: 978-83-283-4115-9

Copyright © Le Guide Vert Michelin – Michelin & cie

MICHELIN TRAVELPARTNER, 27 cours de l'île Seguin - 92100 Boulogne-Billancourt

Copyright © for the Polish Edition by Helion, 2018

- **Kup książkę**
- **Poleć książkę**
- **Oceń książkę**

- **Księgarnia internetowa**
- **Lubię to!**
- Nasza społeczność**

BUDAPESZT

© pure-life-pictures / Fotolia.com

Kup książkę

Poleć książkę

NASZE PODPOWIEDZI

Panorama Dunaju widziana z tarasu Zamku Królewskiego lub z jeszcze wyżej położonego miejsca, np. z wieży wspaniałej Węgierskiej Galerii Narodowej, mieszczącej się w skrzydle zamku (zob. s. 68).

© Segi Figurny / Fotolia.com

Panorama Budapesztu

Wizyta w jednej z węgierskich kawiarni, lokalu urządzonym z przepychem w stylu minionych epok, w którym czuć klimat dawnej Europy. Nasza ulubiona: Lotz Terem, w sali balowej dawnego domu towarowego Paryż. Ale to tylko sugestia. Każdy znajdzie miejsca, które będzie mu odpowiadało (zob. s. 32).

Wizyta w Domu Terroru, pomniku ponurych lat komunizmu, czasów masowych deportacji i łamania praw człowieka (zob. s. 92).

Wieczorny spacer wzdłuż Dunaju, po stronie Pesztu, gdzie turyści i budapeszteńczycy przychodzą oglądać zachód słońca nad dzielnicą Buda, mosty nad rzeką i zamek (zob. s. 66).

© tamada23 / Fotolia.com

Brzeg Dunaju nocą

Hala targowa

Koncert w Akademii Muzycznej im. Franciszka Liszta, gdzie we wspaniałym secesyjnym wnętrzu najlepsze orkiestry symfoniczne kraju grają wybitne utwory Liszta, Bartóka, Kodályego oraz zagranicznych kompozytorów (zob. s. 91).

Odwiedzenie jednej z hal targowych, aby poznać ofertę produktów świeżych i/lub tradycyjnych. Główną halą targową miasta, największą i najbardziej imponującą, jest Hold utca. Warto też zobaczyć Fény utca, która nie zatraciła swego dawnego charakteru (zob. s. 76, 86).

Obejrzenie pamiątek komunizmu w Parku Pomników, gdzie trafiły zdjęte z piedestałów statuy i rozcłonkowane pomniki. Buty Stalina stojące przy wejściu nadają ton temu miejscu (zob. s. 118).

Przechadzka pośród secesyjnych kamienic i odkrywanie niezwykłych miejsc. Na szczególne wyróżnienie zasługuje Muzeum Sztuki Stosowanej (zob. s. 108), a także niezwykle zbiór secesyjnych mebli i innych przedmiotów w Domu Secesji Węgierskiej (zob. s. 85).

Odkrywanie w trakcie przechadzki rzeźb z brązu przedstawiających postać lub zwierzę. W mieście jest ich mnóstwo (zob. s. 98, 106, 108).

Relaks w kąpielisku kuszącym leczniczymi wodami termalnymi, basenami relaksacyjnymi i do pływania, spa, masażami... Najtrudniej będzie wybrać miejsce i klimat: orientalny, rokoko, a może bardziej współczesny (zob. s. 39).

Spotkanie z młodymi ludźmi w „barze na ruinach” (romkert) w Erzsébetváros, dawniej dzielnicy żydowskiej, w której budynki ziejące pustką w erze komunizmu, współcześnie zostały przekształcone w bary nocne. Ich wystrój jest równie zaskakujący jak panująca w nich atmosfera (zob. s. 36).

Rzeźba Małego Księcia na promenadzie Dunakorzó

© koneyda / Depositphotos.com

© Mkwicz / Fotolia.com

BUDAPESZT W TRZY DNI

Dzień 1

RANO

Wyprawa kolejną zębatą z dzielnicy Buda, spod mostu Łańcuchowego, na wzgórze, na którym znajduje się **Zamek Królewski** ★ ★ ★ (zob. s. 66), by podziwiać widok na miasto i Dunaj. W zamku zwiedzanie jednego z dwóch muzeów: **Węgierskiej Galerii Narodowej** ★ ★ (zob. s. 68) prezentującej sztukę węgierską od średniowiecza po XX w. lub **Budapeszteńskiego Muzeum Historycznego** ★ (zob. s. 69) przybliżającego poszczególne etapy dziejów miasta.

POPOŁUDNIE

Po obiedzie w zabytkowej dzielnicy **Várnegyed** ★ ★ ★ (zob. s. 70), tuż obok zamku, spacer ślicznie odnowionymi uliczkami. Obowiązkowy punkt na trasie wycieczki to **kościół Macieja** ★ ★ (zob. s. 72), z uwagi na przepiękne wnętrza najczęściej zwiedzana świątynia w mieście.

WIECZÓR

Spacer w dół, w kierunku **mostu Łańcuchowego** ★ ★ (zob. s. 80), by podziwiać panoramę Dunaju i widok na Peszt, a później kolacja w jednej z restauracji **na nabrzeżu** ★ ★ (zob. s. 27, 103).

© cje2010 / Fotolia.com

Most Łańcuchowy nocą

Dzień 2

RANO

Poznanie historycznego centrum Pesztu, począwszy od dzielnicy **Lipótváros** ★ ★ ★ (zob. s. 83) z **parlamentem** ★ ★ ★ (zob. s. 83), jednym ze sztandarowych budynków miasta. Później spacer po tej przyjemnej okolicy, z pełnymi zieleni placami i antykwariatami na **Falk Miksa utca** (zob. s. 42), a dla miłośników secesji – odwiedzenie **Domu Secesji Węgierskiej** ★ (zob. s. 85).

POPOŁUDNIE

Obiad w jednej z licznych restauracji dzielnicy **Belváros** ★ ★ (zob. s. 99), w pełnym życia historycznym centrum, a potem np. wyprawa do świata zakupów, zwłaszcza w okolice **Váci utca** ★ (zob. s. 101), ale niezbyt długa, by zdążyć jeszcze zwiedzić **Wielką Synagogę** ★ ★ (zob. s. 104), latem zamykaną o 18.00.

WIECZÓR

Wczesnym wieczorem spacer po dawnej dzielnicy żydowskiej **Erzsébetváros** ★ (zob. s. 104), uliczkami często uczęszczanymi przez miłośników imprez. Kolacja np. w jednej z modnych restauracji, a na koniec wizyta w wybranym przez siebie „barze na ruinach” (*romkert*, zob. s. 36).

© asifelason / Fotolia.com

Wielka Synagoga – wnętrza

Dzień 3

RANO

Spacer [aleją Andrássyego](#) ★★ (zob. s. 89), jedną z głównych arterii Budapesztu. W zależności od zainteresowań zwiedzanie [Opery](#) ★★, [Węgierskiego Domu Fotografii](#) ★, [Muzeum Franciszka Liszta](#) ★ czy [Domu Terroru](#) ★★; wszystkie są w tej samej okolicy. Obiad np. na [Liszt Ferenc tér](#) (zob. s. 91), rozległym placu otoczonym wianuszkami kawiarni i restauracji.

PO POŁUDNIU

Przejażdżka metrem na [plac Bohaterów](#) i zwiedzanie [Muzeum Sztuk Pięknych](#) ★★ (zob. s. 95) z interesującymi zbiorami malarstwa europejskiego.

Potem relaks w [kąpielisku Széchenyi](#) ★★ (zob. s. 98), jednym z największych kompleksów termalnych w Europie, utrzymanym w barokowym stylu.

© Semprevende / Depositphotos.com

Kąpielisko Széchenyi

WIECZÓR

Kolacja np. nieopodal [bazyliki św. Stefana](#) ★★ (zob. s. 87); wieczorem w licznych barach i restauracjach w tej części miasta jest mnóstwo ludzi. Dla miłośników sztuki wycieczka do dzielnicy teatrów, na pobliską [Andrássy út](#) (zob. s. 89) – to okazja, by pójść na koncert lub do opery!

DZIEŃ 4

Dla mogących przedłużyć pobyt w Budapeszcie o dzień lub więcej: zwiedzanie mniejszych muzeów albo wycieczka w bardziej zaskakujące miejsca, takie jak [Park Pomników](#) ★ z monumentalnymi statuami z epoki komunizmu (zob. s. 118), [cmentarz Kerepesi](#) ★ z niezwyklejmi nagrobkami (zob. s. 107), [Muzeum Sztuki Stosowanej](#) ★★, w którym wyrażono fascynację secesją (zob. s. 108), czy [Muzeum Sztuki Współczesnej](#) ★★ z wystawą poświęconą awangardzie węgierskiej (zob. s. 109). Alternatywa: sielankowe spędzenie czasu na łonie natury, np. spacer po [Wyspie Małgorzaty](#) ★★ (zob. s. 110) i [wzgórzach dzielnicy Buda](#) (zob. s. 115), oba miejsca są szczególnie atrakcyjne latem, gdy miasto opanowuje upał.

© Jule Berlin / Fotolia.com

Wyspa Małgorzaty

INFORMACJE PRAKTYCZNE

Kup książkę

Poleć książkę

OTO BUDAPESZT

Natura szczerze obdarzyła to miejsce, dając mu wielką rzekę, obfitość wód termalnych, żyzne równinne ziemie na lewym brzegu i malownicze wzgórza na prawym. Ludzie od wieków czerpali z tych bogactw: Rzymianie wzniesli obóz wojskowy i miasto na równinie, Węgrzy – średniowieczną Budę na wysokim wzgórzu, Turcy zostawili po sobie łaźnie, a Austriacy – cytadelę na Górze Gellérta. Te wszystkie obiekty tworzą barwny i zaskakujący różnorodnością krajobraz kulturowy. Budapeszt już dwukrotnie trafił na listę światowego dziedzictwa kulturalnego i przyrodniczego UNESCO, na którą wpisano śródmiejską część obu nabrzeży Dunaju z górami Zamkową i Gellérta, a także aleję Andrásyego i plac Bohaterów. Jednak w mieście jest jeszcze wiele innych fascynujących miejsc, jak choćby Wyspa Małgorzaty, jaskinie stalaktytowe na wzgórzach Budy czy ruiny rzymskiego Aquincum.

Położenie – Węgierska stolica leży na południe od Zakola Dunaju (*Duna Kanyar*), w miejscu, gdzie stykają się trzy wielkie regiony geograficzne: ciągnący się na wschód od Alp, a od północy i zachodu ograniczony Dunajem Kraj

Zadunajski (*Dunántúl*), obejmująca większą część kraju na wschód od Dunaju Wielka Nizina Węgierska (*Alföld*) oraz Średniogórze Północnowęgierskie (*Északi-középhegység*).

Dunaj – Rzeką jest tym elementem krajobrazu węgierskiej stolicy, który przez wieki najbardziej wpływał na rozwój miasta. Z prawie 2900 km długości Dunaju (po Wołdze najdłuższej rzeki Europy) 28 km przypada na Budapeszt. Szerokość rzeki w obrębie miasta znacznie się waha: pod Górą Gellérta wynosi 285 m, a w okolicy wyspy Szentendrei aż 640 m. Średnia głębokość rzeki to 3–4 m, ale w niektórych miejscach dochodzi i do 10 m. Przez wieki Dunaj raczej dzielił, niż łączył i wpływał na niezależny rozwój prawobrzeżnej Budy i lewobrzeżnego Pesztu. Jednak odkąd na rzece pojawiły się stałe mosty, zdaje się ona już nie przecinać, lecz spajać węgierską stolicę. Z mostów doskonale widać różnicę w krajobrazie obu brzegów. Buda leży na wzgórzach, z których większość ciągnie się półkołem w odległości ok. 8 km od centrum miasta. Wysokość Wzgórz Budzińskich waha się od 150 do 500 m. Węgrzy nazywają je jednak bez wyjątku

© azafoto / Fotolia.com

Most Łańcuchowy

„górami” (hegy). Najwyższa jest **Góra Jana** (János-hegy), która ma 527 m n.p.m., najbardziej stroma – **Góra Gellérta**. To właśnie jej ostro wcinające się w rzekę zbocze jest jedną z wizytówek miasta.

Ukształtowanie terenu – Zwykło się uważać, że – w przeciwieństwie do Budy – Peszt jest zupełnie płaski. To prawda o tyle, że w przypadku Pesztu trudno gołym okiem wyróżnić znaczące różnice wysokościowe, ale i tu teren pnie się w górę, tym bardziej, im dalej od rzeki, choć wzrost wysokości jest powolny i dość równomierny. Takie amfiteatralne położenie Pesztu dodaje uroku węgierskiej stolicy i sprawia, że lewobrzeżna część miasta widoczna jest jak na dłoni z licznych punktów widokowych po budzińskiej stronie.

Klimat – Klimat Budapesztu jest przyjemny, umiarkowany. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec, którego średnia temperatura wynosi 22°C, a najzimniejszym styczeń – jedyny miesiąc ze średnią poniżej zera: -1°C. W ostatnich latach w miesiącach letnich nierzadkie są okresy upałów, gdy temperatura przez kilka dni z rzędu przekracza 30°C. Wichury, burze i mgły należą w Budapeszcie do rzadkości, a prędkość wiatrów jest znikoma. Średnia roczna suma opadów wynosi 600 mm.

Tárnok utca

Źródła termalne – Specyfiką Budapesztu jest jego uzdrowiskowy charakter. Rangę uzdrowiska nadał miastu, z uwagi na znajdujące się tu liczne źródła termalne, już I Międzynarodowy Kongres Balneologiczny w 1937 r. Dwa najcieplejsze źródła w mieście mają temperaturę 74 i 76°C. Wiele źródeł posiada właściwości lecznicze: część wód nadaje się do kuracji pitnych, inne są wykorzystywane do inhalacji i kąpiel. Budapeszt słynie ze swoich łaźni (najstarsze, używane do dziś, pochodzą z czasów tureckich), a także ze wspaniałych, pełnych atrakcji kąpielisk.

Pomnik Gellérta na Górze Gellérta

ukazuje króla w trakcie polowania, a inspiracją do jego powstania była ballada poety romantycznego Mihályego Vörösmartyego, w której mowa o spotkaniu króla z piękną dziewczyną w trakcie łowów. Na lewo za fontanną znajduje się **Lwia Brama** (Oroszlános kapu), strzeżona przez dwa kamienne lwy, prowadząca na dziedziniec wewnętrzny zamku. Otaczają go majestatyczne budynki, w tym warta uwagi **Biblioteka Narodowa im. Széchenyiego** (Országos Széchenyi Könyvtár).

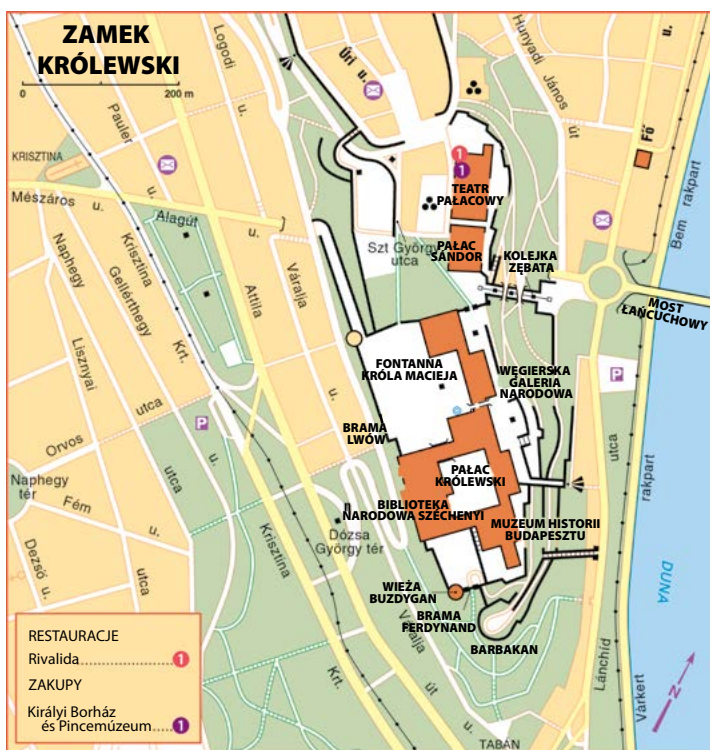
Warto przejść przez hol **Budapeszteńskiego Muzeum Historycznego** (zob. s. 69) w głębi dziedzińca i zejść schodami prowadzącymi w kierunku południowej części murów obronnych i **wieżę Buzdygan** (Buzogány-torony) o stożkowatym dachu – pozostałości po średniowiecznych fortyfikacjach. Można wyjść z terenu zamku przez znajdującą się obok **bramę Ferdynanda** (Ferdinand kapu), by zobaczyć **barbakan** pochodzący z XIV i XV w. Za ogrodami rozpościera się dzielnica Tabán.

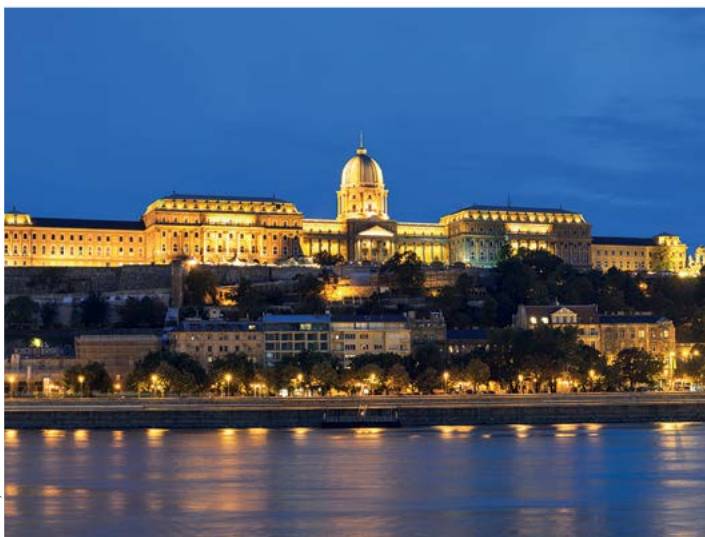
Węgierska Galeria Narodowa

(Magyar Nemzeti Galéria) ★★

György Szent tér – tel. 201 9082 – www.mng.hu – wt.–nd. 10.00–18.00 (w tym wstęp na wieżę, oprócz dni, gdy jest brzydka pogoda) – 1800 Ft (bezpł. z Budapest Kártya).

Muzeum prezentuje węgierskie malarstwo i rzeźbę z okresu od średniowiecza po wiek XX. Zbiory rozmieszczono na czterech poziomach (tytuły dzieł po angielsku i węgiersku). W dawnej sali tronowej znajduje się piękna kolekcja **późnogyotyckich ołtarzy** ★. Szczególnie cenne są XV- i XVI-wieczne tryptyki i polptyki, niektóre monumentalne, pochodzące z dawnych komitatów (powiatów) Szepes (ołtarz z Szepes), Sáros (ołtarz Marii Magdaleny), Liptó (ołtarz św. Andrzeja), Zólyom (ołtarz św. Marcina) i Csík (główny ołtarz Zesłania Ducha Świętego). Malarzy XIX w. reprezentuje **Mihály Munkácsy** (1844–1900) i jego serdeczny przyjaciel **Laszlo Paál** (1846–79). Pierwszy

Węgierska Galeria Narodowa

studiował w Berlinie, Monachium i Paryżu. W *Ostatnim dniu skazańca* widać, że jego malarstwo jest realistyczne, pełne dramatyzmu, ale już w *Kobiecie noszącej chrust*, obrazie namalowanym w trakcie pobytu w Barbizon we Francji, widoczne jest zainteresowanie pejzażem. Drugi twórca również pozostawał pod wpływem szkoły barbizońskiej i wyrażał swój artyzm głównie poprzez malowanie krajobrazów (*Południe*, *Ścieżka w lesie Fontainebleau*, *Pejzaż z krowami*). Muzeum kolekcjonuje również monumentalne dzieła o tematyce historycznej, jak *Chrzest Wajka* (późniejszego króla Węgier Stefana I) autorstwa Gyuli Beneczúra oraz – na podeście schodów przy pierwszym piętrze – *Miklós Zrínyi w bitwie pod Szigetvár* Johanna Petera Kraffta. Przy dobrej pogodzie warto wejść na wieżę. Pod odnowioną **kopułą** utworzono tarasy, z których roztacza się panoramiczny **widok** ★★ na Budapeszt (*wejscie z trzeciego piętra muzeum*).

Budapeszteńskie Muzeum Historyczne (Budapesti Történeti Múzeum) ★

György Szent tér 2 – tel. 487 8800 – www.btm.hu – wt.–nd. III–X 10.00–18.00, XI–II 10.00–16.00 – 2000 Ft (bezpł. z Budapest Kártya).

Muzeum przybliży historię Budapesztu. W poszczególnych salach z różnorodnymi kolekcjami (znaleziska z wykopaliisk, biżuteria, ceramika, przedmioty codziennego użytku) można się zapoznać z dziejami tych terenów w prehistorii, starożytności, średniowieczu i czasach współczesnych. Pokazano również etapy budowy zamku. Warto zwrócić szczególną uwagę na **salę rzeźb gotyckich (parter)**, gdzie zebrano wyjątkowe kamienne statuy, których piękno jest znakomicie podkreślone oświetleniem (*plan ekspozycji można wziąć przed wejściem do sali, ułatwi to identyfikację rzeźb*). Zwiedzanie zbudowanych w średniowieczu dolnych poziomów i piwnic zamku pozwala odkryć wspaniałe sale o sklepieniu ostrołukowym (imponująca sala z piecem kaflowym), które w większości przypadków pochodzą z czasów Zygmunta Luksemburskiego, panującego w latach 1387–1437. Innym ciekawym miejscem jest **kaplica królewska** zbudowana w XIV w., za panowania władców z dynastii Andegawenów. Pośrodku pomieszczenia wypełnionego światłem wpadającym przez trzy witrażowe okna stoi ołtarz o trzech skrzydłach.

BUDAPESZT

Ruszaj w świat z przewodnikiem Michelin!

- poręczny format
- czytelny układ treści
- fascynujący portret miasta
- liczne ciekawostki
- aktualne informacje praktyczne

Michelin zaprasza Cię do wspólnego odkrywania najpiękniejszych zakątków Budapesztu. Z tym przewodnikiem zwiedzanie będzie prawdziwą przyjemnością! Szukasz niezwykłych miejsc i intrygujących zabytków? Nic prostszego! Dzięki gwiazdkom przy nazwach obiektów, dzielnic i miast nie pominiessz żadnej turystycznej atrakcji. Szczegółowe plany i mapy ułatwią poruszanie się po mieście i jego okolicach. Starannie dobrane propozycje miejsc pomogą Ci znaleźć niebanalny nocleg, restaurację czy kawiarnię, w których spędzisz wyjątkowe chwile.

Gwiazdki – tradycyjny system oceny atrakcji turystycznych:

- ★★★ zobacz koniecznie
- ★★ warto odwiedzić
- ★ godne uwagi

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
tel.: 0 801 339900
kom.: 0 601 339900

ISBN 978-83-283-4115-9

9 788328 341159

Zaplanuj trasę podróży
z serwisem
www.ViaMichelin.com

Cena 20,90 zł

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

Helion SA